

# **Woningbouwlocatie Amsterdam, IJburg 2e fase**

**Advies voor richtlijnen voor het milieueffectrapport**

9 september 2005 / rapportnummer 1627-38





## commissie voor de milieueffectrapportage

Gemeenteraad van Amsterdam  
Postbus 2758  
1000 CT Amsterdam

uw kenmerk  
05-2114

uw brief  
12 juli 2005

ons kenmerk  
1627-39/vE/ab

onderwerp  
Advies voor richtlijnen voor het MER  
Woningbouwlocatie Amsterdam,  
IJburg 2e fase

doorkiesnummer  
(030) 234 76 25

Utrecht,  
9 september 2005

Geachte raad,

Met bovengenoemde brief stelde u (als coördinerend bevoegd gezag) de Commissie voor de milieueffectrapportage (m.e.r.) in de gelegenheid een advies voor richtlijnen uit te brengen voor een milieueffectrapport (MER) ten behoeve van de besluitvorming over de woningbouwlocatie Amsterdam, IJburg 2e fase.

Overeenkomstig artikel 7.14 van de Wet milieubeheer (Wm) bied ik u hierbij het advies van de Commissie aan.

De Commissie hoopt met haar advies een constructieve bijdrage te leveren aan de totstandkoming van de richtlijnen voor het MER. Zij zal graag vernemen hoe u gebruik maakt van haar aanbevelingen. Dit houdt in dat de Commissie graag de vastgestelde richtlijnen krijgt toegestuurd.

Hoogachtend,

drs. L. van Rijn-Vellekoop  
Voorzitter van de werkgroep m.e.r.  
Woningbouwlocatie Amsterdam, IJburg 2e  
fase

In afschrift aan: Gemeenteraad van Diemen  
Gedeputeerde Staten van Noord-Holland

Postadres Postbus 2345  
3500 GH UTRECHT  
Bezoekadres Arthur van Schendelstraat 800  
Utrecht

telefoon (030) 234 76 66  
telefax (030) 233 12 95  
e-mail mer@eia.nl  
website www.commissiemer.nl



Advies voor richtlijnen voor het milieueffectrapport  
Woningbouwlocatie Amsterdam, IJburg 2e fase

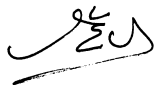
Advies op grond van artikel 7.14 van de Wet milieubeheer voor het milieueffectrapport over Woningbouwlocatie Amsterdam, IJburg 2e fase,

uitgebracht aan de Gemeenteraad van Amsterdam (coördinerend bevoegd gezag) door de Commissie voor de milieueffectrapportage; namens deze

de werkgroep m.e.r.

Woningbouwlocatie Amsterdam, IJburg 2e fase,

de secretaris



drs. M. van Eck

de voorzitter



drs. L. van Rijn-Vellekoop

Utrecht, 9 september 2005



## INHOUDSOPGAVE

<b>1. INLEIDING .....</b>	<b>1</b>
<b>2. HOOFDPUNTEN.....</b>	<b>2</b>
<b>3. PROBLEEMSTELLING, DOEL EN BESLUITVORMING .....</b>	<b>2</b>
3.1 Probleemstelling en doel .....	2
3.2 Besluitvorming.....	2
<b>4. VOORGENOMEN ACTIVITEIT EN ALTERNATIEVEN .....</b>	<b>4</b>
4.1 Algemeen .....	4
4.2 Voorgenomen activiteit .....	5
4.3 Nulalternatief.....	7
<b>5. NATUURTOETSEN .....</b>	<b>7</b>
5.1 Gebiedsbescherming .....	7
5.2 Soortenbescherming.....	8
5.3 Overige aanbevelingen inzake de natuurtoetsen .....	8
<b>6. GEVOLGEN VOOR HET MILIEU .....</b>	<b>9</b>
6.1 Algemeen .....	9
6.2 Water.....	10
6.3 Natuur.....	11
6.4 Verkeer en vervoer .....	11
6.5 Geluid.....	12
6.6 Lucht.....	12
6.7 Veiligheid.....	13
6.8 Landschap en cultuurhistorie.....	14
6.9 Duurzame stedenbouw.....	14
<b>7. HET OVERIGE MILIEUEFFECTRAPPORT .....</b>	<b>14</b>
<b>8. VORM EN PRESENTATIE.....</b>	<b>15</b>

## BIJLAGEN

1. Brief van het bevoegd gezag d.d. 12 juli 2005 waarin de Commissie in de gelegenheid wordt gesteld om advies uit te brengen
2. Kennisgeving in de Staatscourant nr. 133 d.d. 13 juli 2005
3. Projectgegevens
4. Lijst van inspraakreacties en adviezen





## 1. INLEIDING

De gemeente Amsterdam heeft het voornemen 9500 woningen te bouwen in de tweede fase van het gebied IJburg. Voor dit voornemen wordt een milieueffectrapportage (m.e.r.) uitgevoerd<sup>1</sup> vanwege de omvang van de woningbouwopgave (Besluit m.e.r. categorie C11.1), vanwege de jachthaven (C10.3), de waterkering (C12.1) en de oostelijke gebiedsontsluiting (C 1.2). Het besluit over IJburg wordt genomen door de gemeente Amsterdam. Voor de oostelijke ontsluitingsweg is de gemeente Diemen bevoegd gezag; de provincie Noord-Holland moet aan het plan voor de waterkering goedkeuring verlenen.

Bij brief van 12 juli 2005<sup>2</sup> is de Commissie voor de m.e.r. in de gelegenheid gesteld om advies uit te brengen over de richtlijnen voor het milieueffectrapport (MER). De m.e.r.-procedure ging van start met de kennisgeving van de startnotitie in de Staatscourant van 13 juli 2005<sup>3</sup>.

Dit advies is opgesteld door een werkgroep van de Commissie voor de m.e.r.<sup>4</sup>. De werkgroep treedt op namens de Commissie voor de m.e.r. en wordt verder in dit advies 'de Commissie' genoemd. Het doel van het advies is om aan te geven welke informatie het MER moet bevatten om het mogelijk te maken het milieubelang volwaardig in de besluitvorming mee te wegen.

Omdat er ter voorbereiding van het bestemmingsplan ook een 'passende beoordeling' moet worden gemaakt in verband met de Europese Vogel- en Habitatrichtlijn, geldt ook de verplichting tot het uitvoeren van een strategische milieubeoordeling (SMB) en het daartoe opstellen van een milieurapport<sup>5</sup>. Het ministerie van VROM heeft aangegeven dat met het uitvoeren van een m.e.r. ook wordt voldaan aan de vereisten voor de SMB.

Het advies heeft derhalve tevens betrekking op de reikwijdte en het detailniveau van het op te stellen milieurapport in het kader van de strategische milieubeoordeling. Wanneer in het advies wordt gesproken van MER, dan worden hiermee het milieueffectrapport én het milieurapport (c.q. de SMB) bedoeld.

De Commissie heeft kennis genomen van de inspraakreacties en adviezen<sup>6</sup>, die zij van het bevoegd gezag heeft ontvangen. Deze zijn, voor zover milieurelevant, in het advies verwerkt.

De startnotitie geeft al goed aan welke onderwerpen voor het MER belangrijk zijn. Daarom bouwt de Commissie in haar advies voort op de startnotitie.

---

<sup>1</sup> Eerdere m.e.r.-procedures voor IJburg zijn uitgevoerd onder projectnummer 112, 629, 788, 1026, 1249 (en 039 in het kader van evaluerend ontwerpen).

<sup>2</sup> Zie bijlage 1.

<sup>3</sup> Zie bijlage 2.

<sup>4</sup> De samenstelling hiervan is gegeven in bijlage 3.

<sup>5</sup> Deze verplichting geldt wanneer het plan een kader stelt voor toekomstige m.e.r.(beoordelings)plichtige activiteiten en/of wanneer voor het plan, gelet op de mogelijke effecten, een beoordeling is vereist op grond van de Habitatrichtlijn. De richtlijn inzake strategische milieubeoordeling is op dit moment nog niet in Nederland geïmplementeerd. Tot die tijd geldt rechtstreekse werking van de Europese richtlijn.

<sup>6</sup> Bijlage 4 geeft hiervan een lijst.

## 2. HOOFDPUNTEN

De Commissie beschouwt de volgende punten als essentiële informatie in het milieueffectrapport. Dat wil zeggen dat het MER onvoldoende basis biedt voor het meewegen van het milieubelang in de besluitvorming, als de volgende informatie ontbreekt:

- een beschrijving van de voorgenomen activiteit met expliciete behandeling van ieder van de m.e.r.-plichtige onderdelen: woonwijk, waterkering, jachthaven en oostelijke ontsluitingsweg;
- een motivering van de in beschouwing te nemen varianten binnen de voorgenomen activiteit(en) met bijzondere aandacht voor de ‘maximumvariant’ en de meest milieuvriendelijke variant;
- een in een apart herkenbare presentatie van de benodigde informatie in het kader van de uit te voeren natuurtoetsen; let er daarbij op dat niet alleen de externe werking op het Vogelrichtlijngebied IJmeer aan de orde is, maar dat er meer beschermde natuurgebieden in de invloedssfeer liggen die in beschouwing moeten worden genomen;
- een effectbeschrijving die ingaat op de effecten van de aanleg, de inrichting en het gebruik van IJburg 2<sup>e</sup> fase en tevens goed rekening houdt met de autonome ontwikkeling in het gebied dat door IJburg 2<sup>e</sup> fase wordt beïnvloed.

Van belang zijn verder de aanwijzingen die in dit advies in hoofdstuk 8 worden gegeven over het kaartmateriaal, de verwijzingen naar eerdere rapporten en de samenvatting.

## 3. PROBLEEMSTELLING, DOEL EN BESLUITVORMING

### 3.1 Probleemstelling en doel

In de startnotitie worden probleemstelling en doel kort samengevat als “de bouw van 9500 woningen met de daaraan gekoppelde en benodigde voorzieningen en infrastructuur, die mede nodig is om het woningtekort in (de regio) Amsterdam op te lossen”. Tevens worden enkele milieudoelstellingen genoemd met betrekking tot natuur, water en luchtkwaliteit.

De Commissie ondersteunt het standpunt in de startnotitie dat de behoefte aan woningen en de keuze van de locatie IJburg in het voorafgaande traject reeds afdoende is onderbouwd<sup>7</sup>, onder meer in de woningbehoefteonderzoeken en het Amsterdamse Structuurplan (tevens Streekplan) van 2003<sup>8</sup>. In het MER kunnen de hoofdlijnen van deze onderbouwing worden overgenomen.

### 3.2 Besluitvorming

#### **Vigerend beleid en eerdere besluiten**

In de startnotitie staat dat in het MER een overzicht zal worden gegeven van de randvoorwaarden die voortvloeien uit het vigerende beleid, waaraan de plannen voor IJburg 2<sup>e</sup> fase moeten worden getoetst.

---

<sup>7</sup> Wanneer overigens uit de passende beoordeling (zie hoofdstuk 5 van dit advies) zou blijken dat er sprake kan zijn van significante gevolgen voor het Vogelrichtlijngebied IJmeer, dan kan de verplichting ontstaan alsnog uitgebreider op alternatieve locaties in te gaan.

<sup>8</sup> Ook het rijksbeleid gaat in de Vierde Nota Ruimtelijke Ordening (VINEX) al uit van de aanleg van IJburg.

De Commissie meent dat de startnotitie reeds een voldoende compleet overzicht geeft van de meest relevante beleidsdocumenten, wetten en regelgeving. Bij het bespreken van de randvoorwaarden in het MER verdient het aanbeveling onderscheid te maken tussen harde randvoorwaarden, waaraan het plan in ieder geval moet voldoen en randvoorwaarden die eerder sturend of richtinggevend zijn.

Vermeld ook de adviezen die de waterbeheerders hebben gegeven in het kader van de Watertoets en behandel deze wateraspecten in het MER, voor zover die aansluiten bij het daarin gehanteerde detailniveau.

Bij beleidssectoren die in ontwikkeling zijn, zoals lucht<sup>9</sup>, natuurbeschermingswetgeving<sup>10</sup> en geluid<sup>11</sup>, is het van belang alert te zijn op de actualiteit van de gegevens die in het MER worden gepresenteerd.

Een eerder bestemmingsplan voor IJburg 2<sup>e</sup> fase is door de Raad van State vernietigd. In de komende procedure dient met de argumenten die de rechter in diens uitspraak heeft gehanteerd, rekening te worden gehouden.

### **Te nemen besluiten**

In de startnotitie is reeds aangegeven dat het MER wordt opgesteld ten behoeve van de besluitvorming over het op te stellen bestemmingsplan IJburg 2<sup>e</sup> fase, het te wijzigen bestemmingsplan Buitengebied van Diemen en het besluit ex artikel 7 uit de Wet op de waterkering.

In het MER kan daarnaast worden beschreven volgens welke procedure en welk tijdspad dit geschiedt en welke adviesorganen en instanties daarbij formeel en informeel zijn betrokken.

Omdat in IJburg 2<sup>e</sup> fase een groot aantal woningen wordt gepland en omdat de bouw daarvan gefaseerd zal plaatsvinden, ligt het voor de hand een bestemmingsplan op te stellen dat nog enige ruimte bevat voor veranderende inzichten. Wanneer het bestemmingsplan om die reden keuzevrijheden bevat wat betreft de te realiseren voorzieningen en woningen (omvang/aantal en ligging) of andere ruimtelijke keuzen, dan moet het MER informatie geven over de milieueffecten van de volledige bandbreedte in het plan<sup>12</sup>. Het verdient aanbeveling de belangrijkste programma-elementen, de ligging van de hoofdverkeersinfrastructuur en de structuur van groen en water, wel reeds vast te leggen.

---

<sup>9</sup> Het Besluit luchtkwaliteit (Blk) 2005 is inmiddels definitief (20 juni 2005) en per 5 augustus 2005 in werking getreden. Relevante wijzigingen ten opzichte van het Blk 2001 zijn dat een saldobenadering wordt toegestaan, dat initiatieven die niet leiden tot een verslechtering van de luchtsituatie mogelijk zijn en dat voor fijn stof de van nature aanwezige achtergrondconcentratie (met name zeezout) buiten de beoordeling wordt gehouden.

<sup>10</sup> In een Advies van 24 augustus 2005 geeft de Directie LNV een overzicht van 'recente ontwikkelingen'. De Commissie adviseert de initiatiefnemer om contact op te nemen met LNV voor de benodigde nadere concrete invulling van genoemde punten. Ook dient er duidelijkheid te zijn over de te hanteren begrenzing van het IJmeergebied.

<sup>11</sup> De wijziging van de Wet geluidhinder fase 1 is door de Tweede Kamer aangenomen op 14 juni jl. en ligt nu voor aan de Eerste Kamer. De geluidbelasting ten gevolge van weg- en spoorwegverkeer zal in de uniforme Europese dosismaat  $L_{den}$  worden uitgedrukt. Deze nieuwe dosismaat zal leiden tot een andere getalswaarde bij een overigens gelijke geluidssituatie. In de nieuwe dosismaat wordt de getalswaarde bepaald door een middeling van de dag-, avond- en nachtwaarde, terwijl de huidige geluidbelasting uitgaat van de hoogste van het geluidimmissieniveau over de dagperiode en het geluidimmissieniveau over de nachtperiode + 10 decibel (dB). Bij een overigens gelijke geluidssituatie blijkt in de praktijk de geluidsbelasting voor wegverkeer in de nieuwe dosismaat daardoor gemiddeld 2 dB lager uit te komen dan de huidige dosismaat. Bij de omzetting van de getalswaarde van de geluidnormen is uitgegaan van dit gemiddelde verschil.

<sup>12</sup> In de startnotitie wordt gevraagd om richtlijnen te geven over hoe het MER moet worden ingericht om de inhoud en het detailniveau van het bestemmingsplan te bepalen. Het is echter eerder omgekeerd: De bandbreedte die de gemeente wenst aan te houden in het bestemmingsplan bepaalt de reikwijdte van het MER. Over het detailniveau van de vereiste informatie in het MER zijn wel (advies)richtlijnen te geven. Deze staan verspreid in het advies.

In ieder geval zouden die elementen van het plan die in verband staan met harde randvoorwaarden die uit het beleidskader voortvloeien, zoals de oppervlakte en begrenzing van het nieuwe land in een eilandenstructuur, de ligging van de jachthaven en van andere verstoringszones, of -bronnen en de belangrijkste voorgenomen preventieve en mitigerende maatregelen, duidelijk moeten zijn vastgelegd.

## **4. VOORGENOMEN ACTIVITEIT EN ALTERNATIEVEN**

### 4.1 Algemeen

#### **Voorgenomen activiteit en alternatieven**

De voorgenomen activiteit moet worden beschreven voor zover deze gevolgen heeft voor het milieu.

- Geef daarbij de preventieve, mitigerende en compenserende milieumaatregelen expliciet aan.
- Maak bij de beschrijving van de voorgenomen activiteit onderscheid tussen activiteiten die plaatsvinden in de realisatiefase (aanleg en inrichting) en de gebruiksfase (gebruik en beheer).

In de startnotitie staat een beschrijving op hoofdlijnen van het stedenbouwkundige plan zoals dat op basis van eerder milieuonderzoek tot stand is gekomen. Er wordt gesteld dat het huidige plan reeds vele milieuvriendelijke elementen bevat en dus al een vanuit het milieubelang geoptimaliseerd plan is. De Commissie ondersteunt deze constatering en vindt het dus terecht dat dit plan, wat betreft de in dat verband onderzochte alternatieven, als uitgangspunt dient in de onderhavige m.e.r. Het ontwikkelen van volledige andere, nieuwe alternatieven is naar het oordeel van de Commissie in dit stadium niet meer aan de orde.

#### **Milieuambitievarianten**

Daarom adviseert de Commissie de beschouwing in het MER te richten op mogelijke verdere optimaliseringen van het plan om zo te komen tot een beschrijving van het (bij m.e.r. verplichte) meest milieuvriendelijke alternatief. Daartoe dient het MER de bandbreedte aan milieuambities in beeld te brengen:

- hoge ambities die in de komende jaren wellicht nog niet op grote schaal uitvoerbaar zijn (bijvoorbeeld bepaalde vormen van duurzaam bouwen), maar op langere termijn wellicht wel;
- lagere ambities dan waarnaar nu gestreefd wordt, maar die in het verdere planproces onontkoombaar kunnen blijken vanwege economische omstandigheden (terugvalopties).

Het voorkeursalternatief bevat een gemotiveerde keuze uit die bandbreedte. Het meest milieuvriendelijke alternatief beschrijft de best bestaande, realistische mogelijkheden, waarbij bijvoorbeeld kosten, of maatschappelijk draagvlak geen doorslaggevende rol hebben.

#### **Flexibiliteitvarianten**

In verband met het gestelde in §3.2 van dit advies over de flexibiliteit in het bestemmingsplan kan verder worden nagegaan of het 'nog niet concreet vastleggen' van bepaalde onderdelen uit het plan milieurelevant is. In het MER moet in ieder geval duidelijk zijn wat de 'maximumvariant' is die het bestem-

mingsplan mogelijk maakt. Dat is de variant met het grootste ruimtebeslag, en het 'zwaarste' programma wat betreft verkeersaantrekking en milieubelasting<sup>13</sup>.

## 4.2 Voorgenomen activiteit

In de eerdere procedures is de gekozen eilandenstructuur en het landmaken reeds uitgebreid onderzocht en onderbouwd. In het MER volstaat het een korte samenvatting te geven van de hoofdpunten met een verwijzing naar achtergrondliteratuur. Geef de ligging en begrenzing van de te creëren eilanden en het tot het plan behorende (in te richten) oppervlaktewater op kaart weer.

### **Milieurelevante onderdelen van het stedenbouwkundige plan**

Beschrijf in het MER in ieder geval de volgende onderdelen van het plan en motiveer of het beschouwen van varianten op die punten (nog) relevant is:

- **Programma en zonering**  
Geef de aantallen woningen (of marges), de woningtypen, dichtheden en bouwhoogten per deelgebied en de omvang, aard en situering van de niet-woonfuncties zoals voorzieningen<sup>14</sup>, bedrijvigheid en kantoren, met de bijbehorende parkeeroplossingen.
- **Recreatie**  
Ga apart in op de jachthaven en de stranden/oeverrecreatie vanwege de uitstralingseffecten op water en natuur en vanwege de verkeersaantrekkelijke werking.
- **Opzet van de verkeersontsluiting<sup>15</sup>**  
Geef de verkeersontsluiting voor openbaar vervoer, autoverkeer en langzaam verkeer en de inrichtingsprincipes aan ('duurzaam veilig'). Beschrijf de eventueel te nemen maatregelen om te (kunnen) voldoen aan milieunormen (geluid, lucht).
- **Structuur van het groen**  
Geef aan hoe de ecologische verbindingszone wordt ingepast en welke natuurontwikkeling in het plan is opgenomen. Geef de hoofdprincipes van de natuurinrichting.
- **Waterhuishouding**  
Geef de hoofdprincipes van het waterhuishoudingsplan: bergingscapaciteit, waterpeil, waterkwaliteit, circulatie; wijze van integraal en duurzaam waterbeheer.
- **Duurzaam bouwen**  
Beschrijf kort de te hanteren principes voor de energie- en watervoorziening, alsmede voor het materiaalgebruik in het kader van duurzame stedenbouw.
- **Fasering in de uitvoering**  
Geef aan in welke volgorde het plan wordt uitgevoerd (woningen, bedrijvigheid, voorzieningen, infrastructuur en watersysteem) en welke flexibiliteit daarbij aanwezig is. In hoeverre is iedere fase een goed functionerend geheel?

---

<sup>13</sup> Denk daarbij ook aan de mogelijkheid dat de werkgelegenheid op IJburg minder of later dan gepland tot ontwikkeling komt, hetgeen op bepaalde wegen en tijden tot grotere verkeersstromen kan leiden.

<sup>14</sup> Winkels, scholen, bioscopen, medische voorzieningen, sportvoorzieningen, openbaar groen. Recreatieve voorzieningen moeten apart worden behandeld wanneer het bezoekersaantal (of ruimtebeslag) boven de m.e.r.- (beoordelings)drempel kan komen.

<sup>15</sup> Geef als antwoord op inspraakreactie 1 en 5 aan of in het plan wel of niet rekening wordt gehouden met een toekomstige verbinding naar Almere door het IJmeer en motiveer die keuze.

### **Natuurcompensatie**

Beschrijf welke compensatiemaatregelen in het kader van IJburg, ook buiten het plangebied, zijn of worden uitgevoerd op grond van het Structuurschema Groene Ruimte. Wat moe(s)t worden gecompenseerd?

### **Aanleg**

Beschrijf de wijze van ophogen en bouwrijp maken voor zover nodig voor de effectbeschrijving en passende beoordeling, waarnaar wordt gevraagd in hoofdstuk 5, §6.2 en §6.3 van dit advies.

### **Waterkering**

Geef, zo nodig per deelsectie, aan welke veiligheidsnorm wordt gehanteerd, welke varianten voor het dijkprofiel en de bekleding in beschouwing kunnen worden genomen en waarnaar de voorkeur uitgaat. Geef, indien deze daarvan afwijkt, ook de meest milieuvriendelijke oplossing aan.

Geef aan welke betekenis de dijken en de strekdam kunnen hebben voor natuur of recreatie.

### **Jachthaven**

- Geef een onderbouwing van nut en noodzaak van de aanleg van de jachthaven in relatie tot de reeds aanwezige (en geplande) capaciteit in de omgeving: hoeveel ligplaatsen komen er, op welk type boten wordt de haven ingericht en waar komen de ligplaatshouders naar verwachting vandaan? Wordt de haven gefaseerd aangelegd?
- Wat zijn de bezoekers/gebruikersaantallen, zowel bij gemiddeld als bij maximaal gebruik en wordt er een regulering voorzien bijvoorbeeld in bepaalde seizoenen?
- Beschrijf hoe de jachthaven wordt ontsloten (ook voor langzaam verkeer en openbaar vervoer) en welke parkeervoorzieningen er zijn.
- Geef de vaarroutes op kaart weer. Wat is de uitstraling naar de rest van het IJmeer/IJsselmeer? Hoe is de veiligheid geregeld in relatie tot de beroepsvaart? Leidt het doorsteken van de strekdam tot wijzigingen in de kans op ongevallen?
- Geef aan welke gebouwde voorzieningen op het jachthaventerrein worden gepland, bijvoorbeeld voor bootreparatie en onderhoud, voor zover relevant vanwege de milieubelasting (lucht, geluid) en/of verkeersaantrekkende werking.
- Geef aan waar de boten in de winter blijven.
- Benoem de maatregelen die in de haven worden genomen in het kader van duurzaam beheer, bijvoorbeeld om negatieve invloed op de waterkwaliteit tegen te gaan<sup>16</sup>.
- Wat is de wijze van aanleg en benodigde grondverzet? Wat wordt de watterdiepte en hoe wordt de haven op diepte gehouden?

### **Oostelijke ontsluiting**

Geef een samenvatting van de variantenafweging die in het verleden heeft plaatsgevonden over de oostelijke ontsluiting. Geef aan of er sindsdien nog nieuwe inzichten zijn ontstaan die van invloed zijn op de keuze. Beschrijf het voorkeursalternatief en (indien dat afwijkt) het meest milieuvriendelijke alternatief. Geef inzicht in de uitvoering van de weg en het ruimtebeslag. Doorloop in verband met de doorsnijding van de PEHS de stappen die van toepassing zijn (zie hoofdstuk 5).

---

<sup>16</sup> Met name betreft dit afspruitplaatsen voor het onderwaterschip, sanitaire voorzieningen (aantallen en loopafstanden van de ligplaatsen), vuilwater en bilgewater uitpompvoorzieningen.

## 4.3 Nulalternatief

Zoals de startnotitie aangeeft, kan niet worden voldaan aan de doelen van de initiatiefnemer zonder de aanleg van IJburg 2<sup>e</sup> fase. Om die reden is naar het oordeel van de Commissie de beschrijving van een zogenoemd ‘nulalternatief’ in het onderhavige MER niet meer aan orde, zie ook §3.1 van dit advies. De Commissie meent dat het wel relevant kan zijn voor de jachthaven in het MER een nulalternatief te bespreken. Hierin wordt deze haven niet of wellicht elders aangelegd. (Dit kan vooral van belang zijn als blijkt dat het gebruik van deze haven significante gevolgen kan hebben voor Vogel- en/of Habitatrichtlijngebieden.)

## 5. NATUURTOETSEN

### 5.1 Gebiedsbescherming<sup>17</sup>

#### Habitattoets

Gezien de ligging van het plangebied IJburg 2<sup>e</sup> fase tegen het Vogelrichtlijngebied IJmeer zal het nodig zijn een *passende beoordeling* voor dat gebied uit te voeren.

Maar ook moet worden nagegaan of effecten in de verderaf gelegen Speciale Beschermingszones zoals Markermeer, IJsselmeer, Gooimeer, Gouwzee, kustzone Muiden en Naardermeer kunnen worden uitgesloten<sup>18</sup>. Bij de habitattoets gaat het in dit geval in het bijzonder om de externe werking van de aanleg en het gebruik<sup>19</sup> van IJburg 2<sup>e</sup> fase als woon- (en werk)gebied met de daarbij behorende recreatieve activiteiten, zoals de pleziervaart en de strandrecreatie.

1. Ga na of er zekerheid kan worden gegeven dat het voornemen de natuurlijke kenmerken van de beschermde gebieden niet zal aantasten en betrek daarbij de instandhoudingsdoelstellingen. Bespreek de gevolgen voor de kwalificerende soorten en mede de begrenzing bepalende soorten, die genoemd zijn bij de aanwijzing van deze gebieden in het kader van de Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn. Ga na of het voornemen zo kan worden uitgevoerd dat er geen significante gevolgen optreden bijvoorbeeld door preventie of mitigatie.
2. Wanneer er wel significante gevolgen zouden zijn, of deze niet zijn uit te sluiten, ga dan na of er effectieve alternatieven zijn waarbij het doel van het voornemen wel wordt gerealiseerd, maar dan zonder significante gevolgen.
3. Wanneer uit die analyse blijkt dat significante gevolgen via deze weg niet zijn te vermijden, toon dan de *dwingende redenen van (groot) openbaar belang* van het voornemen aan.

---

<sup>17</sup> In dit advies wordt uitgegaan van de huidige juridische situatie, namelijk de rechtstreekse werking van de Vogel- en Habitatrichtlijn. Op 1 oktober 2005 zal de nieuwe Natuurbeschermingswet in werking treden. Zowel in het milieurapport als bij de uiteindelijke besluitvorming zal met die nieuwe situatie rekening gehouden dienen te worden.

<sup>18</sup> In dit advies is ervan uitgegaan dat de 2<sup>e</sup> fase van IJburg niet **binnen** de grenzen van deze Speciale Beschermingszone (SBZ) is gepland, maar er wel zo dicht tegenaan ligt dat een passende beoordeling toch nodig zal zijn. Of een passende beoordeling ook nodig is vanwege de externe werking op de overige beschermde gebieden, is vooraf niet te bepalen en dient in het kader van de m.e.r./SMB te worden bepaald.

<sup>19</sup> Bespreek de aanleg- en de gebruiksfase apart.

4. Ga pas als laatste stap na of en welke *compenserende maatregelen* beschikbaar zijn om eventuele resterende gevolgen te ondervangen.

#### **Natuurtoets overige gebieden**

Het IJmeer, de Vechtstreek/Diemerzeedijk en Waterland zijn aangewezen als kerngebied van de (Provinciale) Ecologische Hoofdstructuur. In het provinciale beleid is een ecologische verbindingzone Diemerzeedijk en Waterland opgenomen. Geef aan welke verplichtingen daar volgens het provinciale beleid uit voortvloeien. Effecten (positieve en negatieve) op de kerngebieden van de ecologische hoofdstructuur en op de ecologische verbindingzone dienen in beeld te worden gebracht, voor zover deze niet reeds worden gedekt bij de beschrijving als gevraagd onder de habitattoets. Daarbij dienen de effecten op de doelsoorten en natuurdoeltypen beschreven te worden (zowel in negatieve zin als positieve zin). Verder geldt in hoofdlijnen dezelfde aanpak als bij de Habitattoets.

## 5.2 Soortenbescherming

De Flora- en faunawet voorziet in de bescherming van de in Nederland aanwezige dier- en plantensoorten in hun natuurlijke leefgebied. De soortbescherming uit de Habitatrichtlijn en Vogelrichtlijn is geïmplementeerd in de Flora- en faunawet. Op basis van die wet zijn (bepaalde) handelingen verboden die de beschermde soorten aantasten, vernietigen of verstoren en is een ontheffing van de minister van Landbouw Natuur en Voedselkwaliteit nodig wanneer beschermde soorten in het geding zijn. Een nieuwe AMvB voor de Flora- en faunawet die op 23 februari 2005 in werking is getreden<sup>20</sup>, bepaalt voor welke activiteiten en voor welke soorten nog ontheffing moet worden aangevraagd.

In ieder geval moet in het MER worden aangegeven wat de effecten kunnen zijn voor vogels uit de Rode Lijst en soorten uit tabel 2 en 3, genoemd in de AMvB art. 75 van de Flora- en faunawet om zo na te gaan welke knelpunten kunnen optreden en hoe die op te lossen zijn.

Het MER kan reeds tevens de volledige informatie die nodig is om een eventuele ontheffing te krijgen in het kader van de Flora- en faunawet, weergeven.

## 5.3 Overige aanbevelingen inzake de natuurtoetsen

De Commissie adviseert de informatie over de natuurbescherming in een apart hoofdstuk van het MER op te nemen<sup>21</sup>. Vanzelfsprekend kan daarbij gebruik worden gemaakt van de activiteit- en effectbeschrijvingen die in het kader van hoofdstuk 4 en 6 zijn gevraagd.

Naar aanleiding van het onderzoeksvoorstel dat in de bijlage bij de startnotitie staat, adviseert de Commissie goed te letten op:

- de externe werking op andere gebieden dan alleen het IJmeer;
- de invloed van de afname van foerageerhabitat door het ruimtebeslag van de nieuwe eilanden<sup>22</sup>;

---

<sup>20</sup> Het besluit van 10 september 2004, houdende wijziging van een aantal algemene maatregelen van bestuur in verband met wijziging van artikel 75 van de Flora- en faunawet en enkele andere wijzigingen (Staatsblad 2004, 501).

<sup>21</sup> In ieder geval moet de passende beoordeling duidelijk te onderscheiden zijn.

<sup>22</sup> In de passende beoordeling van Alterra uit 2002 ontbreken deze eerste twee punten.



- cumulatie van effecten vanwege andere reeds gerealiseerde of vastgelegde initiatieven in en rondom de beschermde gebieden;
- tijdelijke<sup>23</sup> en lange termijneffecten.

Het wel of niet optreden van significante gevolgen is dé cruciale discussie bij de beoordeling van milieugevolgen in of nabij Vogelrichtlijngebieden. Dit zijn de effecten die de instandhoudingdoelstelling aantasten van de soorten waarvoor het gebied is aangewezen.

De instandhoudingdoelstellingen zijn tot op heden niet uitgewerkt. (Zie ook voetnoot 10.) Dit betekent dat de doelstellingen voor de gebieden alsmede het begrip significantie nog niet nader zijn ingevuld. In afwachting van een verdere ecologische en juridische invulling is het aan te bevelen zowel kwantitatieve criteria als kwalitatieve criteria te hanteren uitgaande van het moment van aanwijzing van de Speciale Beschermingszones (SBZ's). Hierbij dient het handhaven van de gunstige staat van instandhouding van de betreffende soort als uitgangspunt te dienen. Van belang is het hierbij derhalve, de absolute afname niet alleen te relateren aan het aanwijscriterium, maar ook aan de populatieomvang van de soort, aantallen in Nederland, aantallen in het IJsselmeergebied als geheel en aantallen in de SBZ. Een functietoets, bijvoorbeeld het absolute verlies aan broedlocaties of rustplaatsen dient hieraan te worden toegevoegd.

## 6. GEVOLGEN VOOR HET MILIEU

### 6.1 Algemeen

De bestaande toestand van het milieu in het studiegebied<sup>24</sup>, inclusief de autonome ontwikkeling hiervan, moet worden beschreven als referentie voor de te verwachten milieueffecten.

Daarbij wordt onder de autonome ontwikkeling verstaan: de toekomstige ontwikkeling van het milieu, zonder dat de voorgenomen activiteit of een van de alternatieven wordt gerealiseerd. Bij deze beschrijving moet het MER uitgaan van ontwikkelingen van de huidige activiteiten in het studiegebied en van reeds genomen besluiten over nieuwe activiteiten.

In de startnotitie staat terecht dat het wenselijk is om bij de effectbepalingen ook inzichtelijk te maken wat de mogelijke ontwikkelingen van het Zeeburger-eiland voor invloed hebben. De effecten van de aanleg van de jachthaven aan de oostzijde van het Zeeburger-eiland moeten in de referentie worden verwerkt, als volwaardig onderdeel van de autonome ontwikkeling.

Voor het landmaken in IJburg 2<sup>e</sup> fase is reeds een onherroepelijke concessie verleend. Vanuit dat oogpunt zou de aanleg van de eilanden ook als *autonome ontwikkeling* beschouwd kunnen worden. De Commissie heeft in haar richtlijnenadvies deze lijn niet gevolgd<sup>25</sup>. Dat houdt in dat in het MER in haar ogen zowel de effecten van de aanleg van IJburg tweede fase, als van de inrichting en het gebruik moeten worden beschouwd.

<sup>23</sup> Een voorbeeld van een tijdelijk effect is de kolonisatie van de opgespoten terreinen door broedvogels (kolonievogels zoals visdief).

<sup>24</sup> Geef in het MER ook aan tot hoever het studiegebied reikt voor ieder van de milieuaspecten, zoals gevraagd in inspraakreactie 5.

<sup>25</sup> De concessie kan immers pas worden uitgevoerd nadat het bestemmingsplan is gewijzigd. Bovendien moeten de gevolgen de aanleg van de eilanden voor de beschermde natuur toch beschreven worden bij de passende beoordeling (vanuit het oogpunt van cumulatie van effecten).

## 6.2 Water

Beschrijf en presenteer waar mogelijk/nodig op kaart:

### **Voor de interne waterhuishouding**

- (per eiland) de toekomstige structuur van het oppervlaktewatersysteem, gerealiseerde berging, afwatering en wateraanvoer;
- verwachte waterkwaliteit: belasting vanuit het rioolstelsel, wijze waarop wordt omgegaan met hemelwater, met name afstroming van niet schone oppervlakken, en de invloed van natuurvriendelijke oevers;
- grondwaterstanden ten opzichte van maaiveld;
- invloed van de waterbodemonverontreiniging op de kwaliteit van de toekomstige landbodem (mogelijke beïnvloeding via grondwaterstroming, indien de aanwezige waterbodemonverontreiniging niet verwijderd wordt).

### **Voor het 'buitenwater'**

de effecten op de kwaliteit<sup>26</sup> (chemisch/fysisch en ecologisch) van het buitenwater<sup>27</sup> als gevolg van:

- de aanleg van de eilanden;
- belasting vanuit het binnenwatersysteem<sup>28</sup>;
- verontreiniging door recreatief gebruik van het buitenwater;
- (de effectiviteit van) maatregelen<sup>29</sup> die worden genomen ter verbetering van de waterkwaliteit (bijvoorbeeld aangaande materiaalgebruik, beheermaatregelen in de jachthaven, slibvang, waterbodemsanering, groene oevers).

Betrek in de beschouwing de processen in het watersysteem als gevolg van de autonome ontwikkeling.

### **Kaderrichtlijn water (KRW)**

De KRW stelt een aantal doelen op het niveau van formeel begrensde waterlichamen<sup>30</sup>. Relevant voor IJburg zijn de volgende doelen:

- behoeden van aquatische ecosystemen voor verdere achteruitgang;
- verbetering van het aquatisch milieu;
- bevordering van duurzaam gebruik van water.

Voor de verbetering van het aquatisch milieu gelden chemische en ecologische doelen. De chemische doelen zijn algemeen geldend in Nederland. Ecologische doelen worden per waterlichaam vastgesteld. Het IJsselmeer heeft de voorlopige status van sterk veranderd waterlichaam. Dit betekent dat er niet gestreefd wordt om de natuurlijke toestand te herstellen maar dat er binnen de functionele begrenzingen wordt gekeken wat er ecologisch gezien haalbaar is.

---

<sup>26</sup> In elk geval moet de formele 'Lijst met prioritair stoffen' van de KRW behandeld worden, maar mogelijk relevanter zijn de stoffen die van invloed zijn op de doelen gesteld voor het waterlichaam (naar verwachting nutriënten, zware metalen, bestrijdingsmiddelen). Sinds het MER uit 1996 is de Regeling milieukwaliteitseisen gevaarlijke stoffen oppervlaktewateren tot stand gekomen (2004) Daarin zijn parameters opgenomen voor grijze lijststoffen die in Bijlage II bij richtlijn 76/464/EEG worden vermeld. Ten aanzien van deze stoffen geldt voor nieuwe lozingen een stand still-verplichting.

<sup>27</sup> Beschouw het waterlichaam als geheel en ga daarnaast specifiek in op de Vogel- en Habitatrictlijngebieden

<sup>28</sup> Hier kan ook sprake zijn van een positief effect.

<sup>29</sup> Geef aan wat geregeld is of kan worden in bijvoorbeeld het bouwbesluit en de voorschriften van het bestemmingsplan (bouwmaterialen, uitloging metalen, rioleringssystemen) en wat is vastgelegd in algemeen beleid van de gemeente bijvoorbeeld aangaande gebruik van bestrijdingsmiddelen en hondenuitlaatplaatsen.

<sup>30</sup> Nederland is verantwoordelijk voor het bereiken van deze doelen per eind 2015. Een groot aantal sectoren en waterbeheerders is bij de uitvoering betrokken. Een groot deel van de procesaansturing ligt bij de waterbeheerders. Het opstellen van het stroomgebiedbeheersplan (vast te stellen in 2009) is nog volop in gang. De invulling van veel aspecten is nog niet duidelijk. Nadere uitwerking zal nog moeten plaatsvinden, maar in de tussentijd is Nederland (en daarmee ook RWS) gehouden ervoor te zorgen dat geen afbreuk wordt gedaan aan de doelstellingen van de KRW.

In het MER dient daarom in overleg met de waterbeheerders<sup>31</sup> aangegeven te worden hoe de aanleg van IJburg 2<sup>e</sup> fase zich verhoudt tot de doelen die gelden voor het waterlichaam dat wordt beïnvloed.

In de Kaderrichtlijn Water wordt een relatie gelegd naar de Vogel- en Habitatrichtlijngebieden waarvan de bescherming in belangrijke mate afhankelijk is van het behoud of verbetering van de watertoestand. Los daarvan zal het duidelijk zijn dat in het kader van de passende beoordeling de mogelijke beïnvloeding van de beschermde gebieden via de waterkwaliteit aan de orde moet komen.

## 6.3 Natuur

Bij de effectbeschrijving voor natuur gaat het om het in beeld brengen van de effecten van alle ingrepen tezamen, dat wil zeggen als gevolg van de aanleg, inrichting en het gebruik van IJburg 2<sup>e</sup> fase. Bij de aanleg en het gebruik zal vooral sprake zijn van (indirecte) aantasting en verstoring<sup>32</sup>; diverse voorgenomen inrichtings- en beheermaatregelen daarentegen zullen een mitigerende dan wel positieve invloed kunnen hebben<sup>33</sup>.

De effecten als zodanig betreffen vooral de invloed op de Speciale Beschermingszone (SBZ) IJmeer (en mogelijk op de verderaf gelegen speciale beschermingszones) als overwinteringsgebied, pleisterplaats en foerageergebied<sup>34</sup> voor diverse vogelsoorten, alsmede effecten op trekroutes van vogels. Zo gaat het bijvoorbeeld om de effecten van slibopwerveling op driehoeksmosselbestanden.

Geef aan of er sprake is van direct ruimtebeslag binnen de SBZ IJmeer en breng de vermindering in habitatkwaliteit in beeld binnen de verstoringzones rondom de eilanden (door bebouwing, verkeer en recreatie) en rondom de vaarroutes van de recreatievaart.

Besteed daarnaast aandacht aan habitatkwaliteitverbeteringen.

Ga vervolgens in op indirecte effecten en cumulatie<sup>35</sup>, zowel voor de korte als de lange termijn.

Voor elke kwalificerende soort en begrenzingssoort moet bij voorkeur per type ingreep worden aangegeven:

- verandering in het oppervlakte en de kwaliteit<sup>36</sup> van de habitat, wanneer relevant aangegeven per functie (broeden, foerageren, slapen);
- verandering in het aantal paren en/of individuen.

## 6.4 Verkeer en vervoer

Zoals in de startnotitie staat aangegeven, is het zinvol bij verkeer in te gaan op een maximale en een meest waarschijnlijke variant.

---

<sup>31</sup> De relevante waterbeheerders zijn het Hoogheemraadschap Amstel, Gooi en Vecht voor het binnenwater, Rijkswaterstaat voor het IJmeer en provincie Noord-Holland voor het grondwater.

<sup>32</sup> Daaronder valt ook lichthinder.

<sup>33</sup> Te denken valt aan de geplande natuurontwikkeling (natuurlijke oevers, luwe oppervlaktewatergebieden, aanbrengen van hard substraat), de maatregelen ten gunste van de waterkwaliteit en maatregelen ter beperking van de slibdepositie in het IJmeer (en Markermeer).

<sup>34</sup> Het IJmeer is mogelijk een foerageergebied voor aalscholvers uit het Naardermeer.

<sup>35</sup> Relatie met andere initiatieven elders in de SBZ die effect hebben op het gebied.

<sup>36</sup> Waterkwaliteit, voedselaanbod, rust etc.

Beschrijf verkeersvoorzieningen die worden aangelegd voor het openbaar vervoer, de fiets en het autoverkeer. Geef een verkeersprognose op basis van een recent verkeersmodel<sup>37</sup>. De prognose dient betrekking te hebben op geheel IJburg en omgeving, met het oog op het beschrijven van de gevolgen van de aanleg van de externe ontsluiting, voor zowel auto als openbaar vervoer.

Beschrijf de prognoseresultaten, zodanig dat een beeld ontstaat van:

- de herkomsten en bestemmingen van het verkeer op IJburg (auto, fiets en openbaar vervoer);
- de routekeuze van het verkeer van en naar elders, inclusief het optreden van mogelijk sluipverkeer;
- de verkeersintensiteiten van alle vervoerwijzen inclusief vrachtverkeer;
- de kwaliteit van de verkeersafwikkeling, voor de rijkswegen met als indicatie de I/C-verhouding en voor de lokale wegen de punten waar mogelijk congestie kan ontstaan;
- de manier waarop de barrièrewerking van drukke wegen kan worden voorkomen;
- de verkeersveiligheid.

Geef aan welke specifieke maatregelen er mogelijk zijn om het autogebruik te beperken. Geef aan welke (reserve)ruimte wordt gebruikt wanneer de parkeernorm van 1 naar 1,25 blijkt te moeten worden verhoogd, alsmede hoe de ruimteclaim wordt opgevangen, wanneer ook deze norm te krap blijkt.

## 6.5 Geluid

Beschrijf de geluidbelasting op gevoelige bestemmingen ten gevolge van wegverkeer, uitgedrukt in  $L_{den}$  voor het te verwachten jaar van gebruik van wegen en trambaan en voor de situatie 10 jaar later.

Geef aan hoeveel woningen een geluidbelasting ondervinden hoger dan de voorkeursgrenswaarde van 48 dB dan wel op welke afstand van de weg de voorkeursgrenswaarde wordt overschreden. Ook de geluidbelasting en het geluidbelast oppervlak, voorzover relevant, in natuurgebieden dienen te worden aangegeven.

## 6.6 Lucht

Voor lucht gelden de volgende aandachtspunten:

De beoordeling van de concentraties aan luchtverontreinigende stoffen moet plaatsvinden aan de hand van de grenswaarden voor de immissies van stikstofdioxide ( $NO_2$ ) en fijn stof ( $PM_{10}$ ). De hieronder genoemde normen zijn afkomstig van vigerende regelgeving, gebaseerd op Europese richtlijnen. Voor stikstofdioxide moet in het MER:

- op kaart worden aangegeven waar de grenswaarde voor het jaargemiddelde van  $40 \mu g/m^3$  wordt overschreden en hoeveel woningen en andere gevoelige bestemmingen er binnen dat overschrijdingsgebied liggen. Ook de hoogste waarde binnen dit gebied moet worden aangegeven<sup>38</sup>;

---

<sup>37</sup> Het model GENMOD dat de gemeente Amsterdam tot dusver is gebruikt, is voor de berekeningen goed bruikbaar.

<sup>38</sup> De luchtkwaliteitsnormen die het Besluit luchtkwaliteit geeft gelden niet alleen voor woningen en gevoelige bestemmingen, maar ook voor de buitenlucht in het algemeen (zie uitspraak 200401178/1, 15 september 2004 van de Raad van State inzake Wegverbreding A2 Den Bosch-Eindhoven).

- worden aangegeven hoe vaak per jaar de uurgemiddelde concentratie groter is dan  $200 \mu\text{g}/\text{m}^3$  <sup>39</sup>.

Voor  $\text{PM}_{10}$  moet in het MER:

- op kaart worden aangegeven in welk gebied de grenswaarde voor het jaargemiddelde van  $40 \mu\text{g}/\text{m}^3$  wordt overschreden en hoeveel woningen en andere gevoelige bestemmingen er binnen dat overschrijdingsgebied liggen: ook de hoogste waarde binnen dit gebied moet worden aangegeven;
- op kaart worden aangegeven tot op welke afstand van de weg de grenswaarde voor de 24 uurgemiddelde concentratie wordt overschreden; indien deze grenswaarde ten gevolge van het heersende achtergrondniveau altijd wordt overschreden, dient voor een representatieve afstand van de weg te worden vastgesteld hoe vaak het daggemiddelde van  $\text{PM}_{10}$  groter is dan  $50 \mu\text{g}/\text{m}^3$ .

Bij congestie verslechtert de luchtkwaliteit. Bij de bepaling van de luchtkwaliteit dient de invloed van mogelijke congestievorming te worden meegenomen.

Indien zou blijken dat een of meerdere alternatieven/varianten leiden tot het overschrijden van grenswaarden voor de luchtkwaliteit, ook al is dat toe te schrijven aan bijvoorbeeld het heersende achtergrondniveau, dan dient te worden aangegeven, welke maatregelen genomen kunnen worden om zoveel mogelijk te voldoen aan de grenswaarden<sup>40</sup>.

#### **Meetmethoden<sup>41</sup>**

Het gebruiken van meetgegevens is acceptabel, mits de meetresultaten zowel qua meetduur als locatie representatief zijn voor IJburg. Verschillen met het generieke concentratiemodel (RIVM) dienen te worden verklaard.

## 6.7 Veiligheid

### **Externe veiligheid**

Op basis van de gegevens uit de Risicoatlas Hoofdvaarwegen Nederland (Rijkswaterstaat 2003) blijkt dat de vaargeul ten noorden van IJburg een plaatgebonden risico kent van  $<10^{-6}$  op enig punt vanaf het midden van de vaargeul. Ook het groepsrisico ligt ruimschoots lager dan de oriënterende waarde.

Met de vermelding van dit gegeven kan dus in het MER worden volstaan<sup>42</sup>.

<sup>39</sup> Het is naar de mening van de Commissie niet te verwachten dat dit uurgemiddelde overschreden zal worden. Hetzelfde geldt voor overschrijding van de grenswaarden voor benzeen, zwaveldioxide, koolmonoxide en lood. Toch is het raadzaam om het uurgemiddelde en de grenswaarden aan de orde te stellen in het MER, gezien de recente jurisprudentie. Dit kan kwalitatief.

<sup>40</sup> Zie ook uitspraak 200308160/1, 12 mei 2004 van de Raad van State inzake A1 traject Hoevelaken - Barneveld.

<sup>41</sup> Door de gemeente Diemen (inspraakreactie 4) wordt gevraagd om gebruik te maken van het TNO verkeersmodel en niet van CAR II. Het CAR II model is inderdaad niet het meest nauwkeurigste model, o.a. doordat CAR II de uurgemiddelde en etmaalgemiddelde concentraties berekent op basis van algemene (en dus niet locatie-specifieke) empirische relaties op basis van statistische data en doordat CAR II geen rekening houdt met de oriëntatie van wegen ten opzichte van de windrichting. CAR II geeft eveneens geen inzicht in de effecten van aanpassingen aan de weg (schermen, verdiepte ligging, tunnels e.d.) Het is niet zo dat CAR II uitsluitend bestemd is voor dicht bebouwde omgevingen. Voor een eerste indicatie van de luchtkwaliteit nabij een (snel)weg is CAR II geschikt. Voor eventuele dubbeltellingen (de bijdrage van snelwegen zit ook al in de achtergrondconcentratie) kan achteraf gecorrigeerd worden. Indien echter uit de resultaten van berekeningen met CAR II blijkt dat de grenswaarden overschreden (dreigen te) worden, verdient het aanbeveling met een nauwkeuriger model herberekeningen uit te voeren.

### **Waterstaatkundige veiligheid**

Geef aan hoe groot de kans is op wateroverlast en/of overstromingen in het plangebied ook voor de lange termijn (klimaatverandering).

## 6.8 Landschap en cultuurhistorie

Geef in het MER een beeld van de landschappelijke inpassing van IJburg en besteed daarbij in het bijzonder aandacht aan de invloed op het beschermde dorpsgezicht Durgerdam.

Voor de archeologie kan worden uitgegaan van het voorstel dat in de startnotitie staat. Dat houdt in dat er voor het bodemarchief in het IJmeer in deze fase geen verdere informatie meer hoeft te worden verzameld. Bij de oostelijke ontsluitingsweg dient wel te worden aangegeven hoe bij de keuze van het tracé en met eventuele aanvullende maatregelen met het aanwezige bodemarchief wordt omgegaan<sup>43</sup>.

## 6.9 Duurzame stedenbouw

In aanvulling op het gestelde in de startnotitie over duurzame stedenbouw adviseert de Commissie aan te geven hoe de ambities met betrekking tot duurzaam omgaan met energie worden gerealiseerd.

Bespreek welke flexibiliteit is er om in te spelen op toekomstige (onvoorziene) ontwikkelingen. Geef in dit verband aan welke keuzes de energievoorziening voor langere tijd vastleggen en ruimtelijk relevant zijn, zoals de ruimtelijke oriëntatie van de woningen c.q. woningblokken.

# 7. HET OVERIGE MILIEUEFFECTRAPPORT

### **Vergelijking van alternatieven**

De milieueffecten van alternatieven en varianten moeten onderling én met de referentie worden vergeleken. Doel van de vergelijking is inzicht te geven in de mate waarin, dan wel de essentiële punten waarop, de positieve en negatieve effecten verschillen. Vergelijking moet bij voorkeur op grond van kwantitatieve informatie plaatsvinden.

### **Leemten in informatie**

Het MER moet aangeven over welke milieuaspecten geen informatie kan worden opgenomen vanwege gebrek aan gegevens. Deze inventarisatie moet worden toegespitst op die milieuaspecten, die (vermoedelijk) in verdere besluitvorming een belangrijke rol spelen. Op die manier kan worden beoordeeld, wat de consequenties moeten zijn van het gebrek aan milieu-informatie.

### **Evaluatieprogramma**

De bevoegde instanties moeten bij hun besluiten aangeven op welke wijze en op welke termijn een evaluatieonderzoek verricht zal worden om de voorspelde

---

<sup>42</sup> Zelfs bij een wezenlijke groei van de beroepsvaart op de vaarweg Amsterdam - Lemmer zal naar verwachting nog altijd voldaan worden aan de grenswaarde en oriënterende waarde. Dit als reactie op de brief van Rijkswaterstaat, inspraakreactie nummer 5.

<sup>43</sup> Zie ook de inspraakreactie van de ROB.

effecten met de daadwerkelijk optredende effecten te kunnen vergelijken en zo nodig aanvullende mitigerende maatregelen te treffen. Het verdient aanbeveling, dat de initiatiefnemer in het MER reeds een aanzet tot een programma voor dit onderzoek geeft, omdat er een sterke koppeling bestaat tussen onzekerheden in de gebruikte voorspellingsmethoden, de geconstateerde leemten in kennis en het te verrichten evaluatieonderzoek.

## **8. VORM EN PRESENTATIE**

### **MER**

Ten behoeve van draagvlak en communicatie is een heldere opbouw van het MER met een goede betooglijn, alsmede verzorgd kaart- en beeldmateriaal van belang. In ieder geval moet het kaartmateriaal goed leesbaar zijn<sup>44</sup>, voldoende recent zijn en een duidelijke legenda bevatten. Verder moet er ten minste een kaart zijn waarop alle in het MER gebruikte topografische namen leesbaar zijn weergegeven.

### **Verwijzingen**

In het verleden is al veel onderzoek verricht naar IJburg. De resultaten van dit onderzoek hoeven niet opnieuw te worden weergegeven, wanneer een korte samenvatting van de belangrijkste conclusies volstaat om de in de richtlijnen gevraagde informatie te leveren. Ga wel na of de eerder gepresenteerde gegevens nog voldoende **actueel** zijn. En let erop dat verwijzingen naar eerder onderzoek voldoende expliciet<sup>45</sup> zijn en dat dat eerdere onderzoek in een openbaar stuk is vastgelegd dat desgewenst kan worden ingezien.

### **Samenvatting**

De samenvatting is het deel van het MER dat vooral wordt gelezen door besluitvormers en insprekers en het verdient daarom bijzondere aandacht. Het moet als zelfstandig document leesbaar zijn en een goede afspiegeling zijn van de inhoud van het MER.

---

<sup>44</sup> Zo moet bijvoorbeeld volstrekt duidelijk zijn hoe de plangrens van IJburg ligt ten opzichte van de grenzen van het Vogelrichtlijngebied IJmeer en de PEHS.

<sup>45</sup> Dus niet alleen naar een rapport of document maar met een pagina-, paragraaf-, of hoofdstukverwijzing.





## BIJLAGEN

bij het advies voor richtlijnen voor het milieueffectrapport  
Woninglocatie Amsterdam, IJburg 2<sup>e</sup> fase

(bijlagen 1 t/m 4)



## BIJLAGE 1

### Brief van het bevoegd gezag d.d. 12 juli 2005 waarin de Commissie in de gelegenheid wordt gesteld om advies uit te brengen

Bezoekadres  
Jodenbreestraat 25  
1011 NH Amsterdam

Postbus 2758  
1000 CT Amsterdam  
Telefoon 020 552 9111  
Fax 020 552 7777  
info@dro.amsterdam.nl  
www.dro.amsterdam.nl



Gemeente Amsterdam  
Dienst Ruimtelijke Ordening

Commissie voor de milieueffectrapportage  
Mevrouw J.M. Bremmer  
Postbus 2345  
3500 GH UTRECHT

Datum 12 JULI 2005  
Ons kenmerk 05-2114  
Behandeld door C.M. Zeck  
Doorkiesnummer 020 552 7931  
E-mail C.Zeck@dro.amsterdam.nl

Bijlage(n) startnotitie MER IJburg 2<sup>o</sup> fase in 8-voud  
Kopie aan F. Arents, G. v.d. End

Onderwerp Startnotitie Milieueffectrapportage bestemmingsplan IJburg 2e fase; verzoek om advies

	Commissie voor de milieu-effectrapportage
ingekomen :	13 JULI 2005
nummer	(8x)
dossier	1627-02+01+03
kopie naar :	↓

Geachte mevrouw Bremmer,

Hierbij zend ik u namens de gemeenteraad van Amsterdam, het bevoegd gezag, acht exemplaren van de startnotitie Milieueffectrapportage bestemmingsplan IJburg 2<sup>o</sup> fase, dat op 14 juli 2005 voor inspraak wordt vrijgegeven door de gemeenteraad van Amsterdam.

Overeenkomstig artikel 7.20 van de Wet Milieubeheer stelt de gemeenteraad u in de gelegenheid om advies uit te brengen over de startnotitie Milieueffectrapportage. Ik verzoek u uw advies uiterlijk negen weken na de tervisielegging aan ons toe te zenden.

De tervisielegging start volgens de huidige planning op donderdag 14 juli 2005 en duurt tot en met woensdag 24 augustus 2005.

Met vriendelijke groet,  
Dienst Ruimtelijke Ordening

Ir. K.W. de Boer  
directeur Dienst Ruimtelijke Ordening

## BIJLAGE 2

### Kennisgeving van de startnotitie in Staatscourant nr. 133 d.d. 13 juli 2005

#### Kennisgeving

Startnotitie Milieueffectrapport (MER)  
MER bestemmingsplan IJburg 2e fase van de gemeente Amsterdam en herzieningen en wijziging van het bestemmingsplan Buitengebied Diemen van de gemeente Diemen

De gemeente Amsterdam heeft het voornemen om de 2e fase van de woningbouwlocatie IJburg, in het IJmeer, te realiseren. Amsterdam wil hier 9500 woningen (laten) bouwen, een jachthaven ontwikkelen en een primaire waterkering aanleggen. De herzieningen en wijziging van het bestemmingsplan Buitengebied Diemen van de gemeente Diemen hebben betrekking op een oostelijke ontsluiting voor het verkeer die aansluit op de rijkswegen A1 en A9.

Voorafgaand aan de vaststelling, herzieningen en wijziging van de bestemmingsplannen voor de 2e fase van IJburg en oostelijke ontsluiting dient er een milieueffectrapport te worden opgesteld. Overeenkomstig de Wet milieubeheer vormt de zogenaamde startnotitie het begin van de m.e.r.-procedure.

**De Startnotitie**  
Met het uitbrengen van de startnotitie maken de gemeenten Amsterdam en de gemeente Diemen het voornemen bekend een studie te starten die resulteert in een milieueffectrapport (MER) over de 2e fase van IJburg en de aanleg van de oostelijke ontsluiting. De startnotitie geeft informatie over de achtergrond, de aard en de omvang van de voorgenomen activiteiten. Tevens worden in de startnotitie de alternatieven beschreven en wordt uitgelegd welke (milieu)-effecten worden verwacht.

**Waar en wanneer kunt u de startnotitie inzien**  
De Startnotitie IJburg 2e fase kunt u met ingang van donderdag 14 juli 2005 tot en met woensdag 24 augustus 2005 inzien op de volgende adressen:

- Gemeente Diemen, D.J. den Hartoglaan 1. Geopend van maandag tot en met vrijdag van 8.30 tot 16.30 uur;
- Gemeente Amsterdam:
  - Stadhuis, afdeling Burgerzaken/Voorlichtingsloket, Amstel 1. Geopend van maandag tot en met vrijdag van 8.30 tot 17.00 uur;
  - Gemeentelijk Informatiecentrum voor Ruimtelijke Ordening en Wonen (Zuiderkerk), Zuiderkerkhof 72. Geopend van maandag tot en met vrijdag van 9.00 tot 16.00 uur en zaterdag van 12.00 tot 16.00 uur;
  - Dienst Ruimtelijke Ordening, Juridische en Milieuzaken, Jodenbreestraat 25. Geopend van maandag tot en met vrijdag van 10.00 tot 16.00 uur;
  - Stadsdeel Zeeburg, Informatiebalie van het publiekscentrum, Cruquiusweg 5. Geopend op maandag van 13.00 tot 19.00 uur en van dinsdag tot en met vrijdag van 8.30 tot 15.30 uur;
  - Stadsdealkantoor Noord, afd. servicebureau, Buikslotermeerplein 2000. Geopend op maandag, dinsdag, woensdag en vrijdag van 8.30 tot 15.30 uur en op donderdag van

- Bezoekerscentrum IJburg, IJburglaan 648. Geopend op woensdag en vrijdag van 12.00 tot 18.00 uur en op zaterdag en zondag van 11.00 tot 17.00 uur;

- Gemeente Muiden, afd. gebieds- en Bestuurszaken, Het Anker 2. Geopend van maandag tot en met vrijdag van 8.30 tot 12.30 uur;

- Provincie Noord-Holland, Houtplein 33, Haarlem. Geopend van maandag tot en met vrijdag van 8.30 tot 16.30 uur.

Tevens bestaat de mogelijkheid de startnotitie in te zien op internet: [www.ijburg.nl](http://www.ijburg.nl).

#### Informatieavond

De informatieavond vindt plaats op donderdag 21 juli 2005 vanaf 19.30 uur, bij het Projectbureau IJburg, kamer 8.01, Weesperstraat 432 te Amsterdam.

#### Uw mening

Een ieder wordt in de gelegenheid gesteld zienswijzen in te dienen over het geven van richtlijnen die gehanteerd worden bij het opstellen van de MER. Dit kan zowel mondeling als schriftelijk gebeuren. Tijdens de informatieavond zal de m.e.r.-procedure en de inhoud van de startnotitie worden uitgelegd. Daarnaast biedt deze avond de gelegenheid mondeling te reageren en vragen te stellen. Uw zienswijze kunt u binnen bovengenoemde termijn sturen naar:

Het gemeentebestuur van Amsterdam  
p/a Projectbureau IJburg  
t.a.v. de heer Jeroen van Straten  
Antwoordnummer 10224  
1000 PA Amsterdam

#### Wat gebeurt er met uw zienswijze

De gemeente Amsterdam treedt op als coördinerend bevoegd gezag en verzamelt alle zienswijzen; deze zullen worden meegenomen bij de advisering omtrent de richtlijnen. De Commissie MER zal de gemeentebesturen van Amsterdam en Diemen adviseren over de Richtlijnen voor de inhoud van het Milieueffectrapport voor de 2e fase IJburg. Op basis van dit advies en de binnengekomen zienswijzen zullen Amsterdam en Diemen de richtlijnen vaststellen. Aan de hand van deze richtlijnen zal het Milieueffectrapport worden opgesteld. Op het Milieueffectrapport kunt u te zijner tijd wederom reageren.

#### Nadere informatie

Voor inlichtingen over de inspraakprocedure en andere mondelinge informatie over de Startnotitie kunt u contact opnemen met:  
Dhr. G. v.d. End  
Dienst Ruimtelijke Ordening  
Amsterdam  
Tel. 020 552 5850

Amsterdam, 13 juli 2005.  
Burgemeester en wethouders van Amsterdam,  
E. Gerritsen, secretaris  
M.J. Cohen, burgemeester

## **BIJLAGE 3**

### **Projectgegevens**

**Initiatiefnemer:** Projectbureau IJburg

**Bevoegd gezag:** gemeente Amsterdam (coördinerend), gemeente Diemen, provincie Noord-Holland

**Besluit:** vaststellen bestemmingsplan, goedkeuring plan waterkering

**Categorie Gewijzigd Besluit m.e.r. 1994:** C11.1, C10.3, C12.1 en C1.2

**Activiteit:** De realisering van de 2<sup>e</sup> fase van de woningbouwlocatie IJburg in het IJmeer. Het plan omvat de bouw van 9500 woningen, de ontwikkeling van een jachthaven, de aanleg van een ontsluitingsweg en de aanleg van een primaire waterkering.

**Procedurele gegevens:**

kennisgeving startnotitie: 13 juli 2005

richtlijnenadvies uitgebracht: 9 september 2005

**Bijzonderheden:** Voor de aanleg van de Amsterdams woonwijk IJburg 2<sup>e</sup> fase is in september 2001 reeds een concessie verleend voor het landmaken. Ook is er al een bestemmingsplanprocedure met m.e.r. doorlopen. De rechter heeft echter het goedkeuringsbesluit van de provincie Noord-Holland vernietigd. Daarom moest een nieuwe bestemmingsplanprocedure worden gestart. Ondanks dat de rechter geen directe kritiek heeft geuit op het opgestelde MER, is toch besloten een nieuw MER op te stellen, omdat er sinds het opstellen van het eerdere MER veel is veranderd, onder meer met betrekking tot de wettelijke beleidskaders. De Commissie heeft in haar advies getracht zo specifiek mogelijk te adviseren over die milieuaspecten die in het licht van de recente rechterlijke uitspraken (over onder meer IJburg) bijzondere aandacht verdienen.

**Samenstelling van de werkgroep:**

drs.ir. B.A.H.V. Brorens

ing. J.A.G.W. Droogers

prof.mr. A. Freriks

ir. J.A. Huizer

drs. L. van Rijn-Vellekoop (voorzitter)

dhr. ir. J. Termorshuizen

drs. J. van der Winden

**Secretaris van de werkgroep:** drs. M. van Eck

## BIJLAGE 4

### Lijst van inspraakreacties en adviezen

<b>nr.</b>	<b>datum</b>	<b>persoon of instantie</b>	<b>plaats</b>	<b>datum van ontvangst Cie. m.e.r.</b>
1.	20050817	Milieufederatie Noord-Holland	Zaandam	20050829
2.	20050823	Stichting Verantwoord Beheer IJsselmeergebied	Castricum	20050829
3.	20050823	Gasunie	Waddinxveen	20050829
4.	20050804	Gemeente Diemen	Diemen	20050829
5.	20050815	Rijkswaterstaat	Haarlem	20050829
6.	20050816	Rijksdienst voor het Oudheidkundig Bodemonderzoek	Amersfoort	20050829
7.	20050815	X. Lammers	Amsterdam	20050829
8.	20050824	Ministerie LNV	Utrecht	20050830
9.	20050906	DWR	Amsterdam	20050907
	20050721	verslag van de openbare zitting	Amsterdam	20050829



**Advies voor richtlijnen voor het milieueffectrapport  
Woningbouwlocatie Amsterdam, IJburg 2e fase**

De gemeente Amsterdam heeft het voornemen 9500 woningen te bouwen in de tweede fase van het gebied IJburg. De woonwijk wordt gerealiseerd op enkele nieuw aan te leggen eilanden in het IJmeer. Ter voorbereiding van de besluitvorming over het bestemmingsplan wordt een milieueffectrapportage en een strategische milieubeoordeling uitgevoerd.

ISBN 90-421-1629-3